

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/176/2020
Identifikačné číslo spisu: 5311201264
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5311201264.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. R. G., bývajúcej vo O. N., I. XX, súdnej exekútorky so sídlom Exekútorského úradu vo O. N., I. XX, R.: XX XXX XXX, zastúpenej JUDr. Jozefom Varmusom, PhD., advokátom Advokátskej kancelárie VARMUS s. r. o., so sídlom v Čadci, Palárikova 83, IČO: 36 863 203, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, za účasti Okresnej prokuratúry Čadca, so sídlom v Čadci, Ul. 17. novembra 1567, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 8 C 31/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. novembra 2019 sp. zn. 5 Co 13/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. novembra 2021 sp. zn. 5 Co 13/2019 a rozsudok Okresného súdu Čadca z 15. novembra 2017 sp. zn. 8 C 31/2011 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) medzitémnym rozsudkom č. k. 8 C 31/2011 - 614 z 15. novembra 2017 určil, že základ nároku žalobkyne na náhradu škody titulom skutočnej škody i nemajetkovej ujmy je daný.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákona č. 514/2003 Z. z.“), § 1 až § 4, § 9, § 10, § 20 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákona č. 58/1969 Zb.“), § 442 Občianskeho zákonníka, čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), čl. 5 ods. 5 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovoru“) a uviedol, že žalobkyňa sa domáha voči žalovanej nároku na náhradu škody z troch samostatných titulov, ktorými sú nezákonné rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní - uznesenie o vznesení obvinenia, nezákonné rozhodnutie Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky o dočasnom pozastavení funkcie žalobkyne ako súdnej exekútorky a nesprávneho úradného postupu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré doposiaľ nerozhodlo o opravnom prostriedku žalobkyne

podanom proti jeho rozhodnutiu o pozastavení jej činnosti (rozklade). V súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 4 M Cdo 15/2009, R 35/1991, sp. zn. 3 Cdo 194/2010, sp. zn. II. ÚS 25/2011) vyslovil, že ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Považoval za preukázané, že žalobkyňa, voči ktorej bolo uznesením orgánu činného v trestnom konaní - Obvodného oddelenia PZ SR Krásno nad Kysucou z 25. marca 2003 pod ČVS: ORP-318/2002 vznesené obvinenie pre dva v súbehu spáchané trestné činy, bola v trestnom konaní rozsudkom Okresného súdu v Čadci č. k. 3 T 25/2004 - 307 z 3. apríla 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo 4. októbra 2007 sp. zn. 3 To 94/2007 právoplatne oslobodená spod obžaloby pre trestné činy porušovania domovej slobody a zneužívania právomoci verejného činiteľa, nakoľko skutok, ktorého sa žalobkyňa dopustila, nebol trestným činom. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie nepochybne za preukázané, že uznesenie o vznesení obvinenia z 25. marca 2003 (v spojení so zamietnutím sťažnosti Okresnou prokuratúrou Čadca z 3. apríla 2003 č. k. Pv 97/03 - 13, podanej voči tomuto uzneseniu) vykazuje všetky znaky nezákonného rozhodnutia v zmysle citovaných ustanovení zákona č. 58/1969 Zb., pričom mal za preukázanú príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, pretože bez vydania uznesenia o vznesení obvinenia by trestné konanie nebolo vedené, žalobkyni by nevznikli trovy z titulu obhajoby a pod. Napokon, nebolo by došlo ani k druhému titulu uplatneného nároku na náhradu škody, ktorým je nezákonné rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení činnosti exekútorského úradu žalobkyne (pretože inak by minister spravodlivosti nemal dôvod rozhodovať o pozastavení činnosti úradu žalobkyne). Súd prvej inštancie bol toho názoru, že výšku náhrady škody je možné posudzovať podľa ustanovení zákona č. 58/1969 Zb., nakoľko nezákonné rozhodnutie bolo vydané za účinnosti tohto zákona.

1.2. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme pri posudzovaní naplnenia predpokladu príčinnej súvislosti dospel k záveru, že ujmu, ktorá žalobkyni vznikla vedením trestného stíhania voči nej po dobu viac než štyroch rokov pre závažné trestné činy, nie je možné odstrániť iným spôsobom, len priznaním nemajetkovej ujmy, keďže bolo nesporné, že žalobkyni doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadosťučinenie, napr. vo forme ospravedlnenia sa.

1.3. K nesprávnemu úradnému postupu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorý mal spočívať v jeho nečinnosti, keď nerozhodol o rozklade žalobkyne podanom proti rozhodnutiu ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu jej funkcie ako súdnej exekútorky, súd prvej inštancie s poukazom na predchádzajúce odôvodnenie nepovažoval uvedené rozhodnutie ministra za rozhodnutie správneho orgánu, proti ktorému by bol rozklad prípustný, a preto sa bližšie týmto tvrdeným titulom nezaoberal, čo však nemení nič na tom, že žalobkyni preukázateľne škoda vznikla. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že základ nároku žalobkyne na náhradu škody je daný s tým, že rozsah škody (celkovej - majetkovej, ako i nemajetkovej) bude predmetom dokazovania v ďalšom konaní. V súlade s ustanovením § 214 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) rozhodol o základe nároku medzitýmny rozsudkom.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej a okresnej prokuratúry rozsudkom č. k. 5 Co 13/2019-712 z 26. novembra 2019 medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2.1. Odvolací súd sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, s právnym posúdením veci, ako aj s jeho odôvodnením. Uviedol, že odvolateľka k veci samotnej neuviedla žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd ďalej poukázal na to, že ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení zákonných predpokladov v zmysle ustanovení § 1 a § 4 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení

obvinenia. Konštatoval ich splnenie na strane žalobkyne, nakoľko v konaní bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia - uznesenie orgánu činného v trestnom konaní, ktorým bolo vznesené obvinenie voči žalovanej pre dva v súbehu spáchané trestné činy, pričom však žalovaná bola v trestnom konaní spod obžaloby právoplatne oslobodená, pretože skutok, pre ktorý bolo voči žalobkyňi vznesené obvinenie, nie je trestným činom. Ďalším splneným predpokladom bol vznik škody na strane žalobkyne, keďže žalobkyňi vznikla majetková škoda z titulu vynaložených trov obhajoby, škoda, ktorá vznikla v dôsledku pozastavenia exekútorskej činnosti žalobkyne z titulu odmeny zastupujúcemu súdному exekútorovi, ako aj nemajetková škoda z dôvodu psychickej ujmy na strane žalobkyne. Odvolací súd bol toho názoru, že trovy obhajoby sú v príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia, nakoľko vznesením obvinenia boli vyvolané, a to bez ohľadu na účelnosť ich vynaloženia. Zároveň sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého medzi rozhodnutím o vznesení obvinenia a rozhodnutím ministra spravodlivosti o pozastavení činnosti exekútorského úradu žalobkyne je príčinná súvislosť, pretože rozhodnutie ministra spravodlivosti bezprostredne nadväzuje na uznesenie o vznesení obvinenia s tým, že keby nebolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia, na základe ktorého začalo trestné stíhanie proti žalobkyňi, nebolo by došlo k vydaniu rozhodnutia ministra spravodlivosti o pozastavení činnosti exekútorského úradu žalobkyne. Zároveň konštatoval správnosť aplikácie Dohovoru na uplatnený nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy. Zo sledu relevantných skutočností vyplývajúcich zo zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že bola preukázaná priama vecná súvislosť príčiny a následku, t. j. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, a preto sa ohľadne danosti základu nároku žalobkyne na náhradu škody v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1, 2 CSP.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 2 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorým namietala, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), ďalej, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), ako aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Následne uviedla, že žalobkyňa sa domáhala náhrady škody i nemajetkovej ujmy na základe troch vymedzených právnych skutočností, z ktorých súd prvej inštancie za dôvodné považoval dve a odvolací súd potvrdil správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie len v tom, že žalobkyňa má právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, pričom k otázke nezákonnosti druhého žalobkyňou uplatneného titulu pre náhradu škody - rozhodnutia Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky o pozastavení výkonu exekútorského úradu, sa v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevyjadril, t. j. nebola daná odpoveď na otázku, či predmetné rozhodnutie zakladá alebo nezakladá nárok žalobkyne na náhradu škody a v akej príčinnej súvislosti je uvedené rozhodnutie vo vzťahu k jednotlivým zložkám žalobkyňou tvrdenej škody, za ktorú žiada náhradu, preto je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné. Zdôraznila, že samostatne uplatniteľné nároky založené na odlišných skutkových okolnostiach, predpokladajú osobitné právne posúdenie. K uplatnenej náhrade škody z titulu nesprávneho úradného postupu ministerstva spravodlivosti spočívajúceho v nečinnosti vo veci rozkladu žalobkyne proti rozhodnutiu ministra poukázala na to, že súd prvej inštancie k tomu uviedol, že pri vybavení rozkladu žalobkyne k nesprávnemu úradnému postupu zo strany ministerstva spravodlivosti nedošlo, i napriek tomu však odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil v celom rozsahu. K právnej otázke, či rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu vydané podľa Exekučného poriadku je možné považovať za nezákonné rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., zakladajúce právo na náhradu škody podľa tohto zákona, len z toho dôvodu, že v trestnom konaní nedošlo k vydaniu odsudzujúceho rozsudku, resp. že v disciplinárnom konaní nebolo zistené, že sa exekútor dopustil disciplinárneho previnenia. Výslovila názor, že odpoveď na nastolenú otázku je negatívna, pričom poukázala na to, že síce rozhodnutie o pozastavení výkonu exekútorského

úradu nie je následkom, ktorý by automaticky (bez ďalšieho) nadväzovalo na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia voči súdnemu exekútorovi, minister spravodlivosti pri jeho vydaní disponuje diskrečnou právomocou toto rozhodnutie vydať alebo nevydať, a predovšetkým, takéto rozhodnutie bolo možné v zmysle rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (rozsudok z 29. apríla 2002, sp. zn. 6 Sž 196/01) napadnúť opravným prostriedkom- žalobou o preskúmanie rozhodnutia podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, čo však žalobkyňa neučinila. Zdôraznila, že ak žiadny na to príslušný orgán neskonštatoval nezákonnosť rozhodnutia ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu žalobkyne, ako ani postupu predchádzajúceho tomuto rozhodnutiu, žiadny orgán toto rozhodnutie nezrušil, preto vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu nie je splnená podmienka vyplývajúca z ustanovenia § 4 zákona č. 58/1996 Zb., týkajúca sa zrušenia právoplatného rozhodnutia. Z tohto dôvodu nemôže byť takéto rozhodnutie ani posúdené ako nezákonné, zakladajúce právo na náhradu škody (§ 1 zákona č. 58/1969 Zb.). K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy namietal nevykonanie žiadnych dôkazov o základe nároku, a preto neboli splnené podmienky pre vydanie medzitýmneho rozsudku. Navyše odvolací súd sa k namietaným skutočnostiach v odôvodnení rozhodnutia vôbec nevyjadril. Podotkla, že len všeobecne formulované závery o dopade trestného stíhania žalobkyne na jej bezúhonnosť, vážnosť v spoločnosti, profesijnú povosť, či rodinný život, ktoré boli založené výlučne na tvrdení žalobkyne, nemožno považovať za zásah do jej práv na riadne a spravodlivé súdne konanie. Podľa názoru dovolateľky odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru o existencii príčinnej súvislosti medzi uznesením o vznesení obvinenia a vznikom škody spočívajúcej v odmene vyplatenej žalobkyňou exekútorom zastupujúcim ju počas pozastavenia výkonu jej exekútorského úradu a cestovných nákladoch a náhradách žalobkyne súvisiacich s týmto zastupovaním. S uvedeným právnym záverom dovolateľka nesúhlasila, nakoľko potreba zabezpečiť si zastupovanie v exekučných veciach vedených na exekútorskom úrade žalobkyne jej nevznikla v dôsledku vznesenia obvinenia, ale až v dôsledku rozhodnutia ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu žalobkyne, pretože rozhodnutie o vznesení obvinenia nevyvoláva automatický následok v podobe pozastavenia výkonu exekútorského úradu trestne stíhaného exekútora, pričom však samostatné rozhodnutie ministra, ktoré minister aj na podklade vedomosti o trestnom stíhaní, ale nielen z tohto dôvodu, vydať môže, ale aj nemusí. Odklon v posúdení existencie príčinnej súvislosti medzi uznesením o vznesení obvinenia a vznikom tejto škody odvodila od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu s poukazom napr. na rozhodnutia sp. zn. 5 Cdo 126/2009, sp. zn. 3 Cdo 313/2009, R 21/1992, sp. zn. 6 MCdo 16/2012, sp. zn. 2 Cdo 73/2006. Navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu sa plne stotožnila so závermi rozhodnutí súdov nižších inštancií. Bola toho názoru, že v danom prípade je daná zodpovednosť štátu na náhradu škody z dôvodu, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby, pričom rozhodnutie ministra spravodlivosti len dovŕšilo tento nezákonný stav a postup orgánov štátu, a preto je napadnuté rozhodnutie v priamej väzbe na nezákonne vznesené obvinenie, vzniknutá škoda je jeho bezprostredným dôsledkom, pretože ak by nebolo voči žalobkyňi nezákonne vznesené obvinenie, neexistoval by ani dôvod na pozastavenie činnosti jej exekútorského úradu zo strany ministra spravodlivosti a nevznikla by, či už skutočná škoda alebo nemajetková ujma. Navrhla dovolanie žalovanej ako nedôvodné zamietnuť.

5. Okresná prokuratúra Čadca sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo

domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. V preskúmvanej veci predmetom dovolacieho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o potvrdení medzitýmneho rozsudku vydaného súdom prvej inštancie, týkajúceho sa uplatnených nárokov na náhradu škodu (majetkovej) z titulu uznesenia o vznesení obvinenia, rozhodnutia ministra spravodlivosti o pozastavení činnosti exekútorského úradu žalobkyne, z dôvodu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v jeho nečinnosti vo veci rozkladu žalobkyne proti rozhodnutiu ministra o pozastavení činnosti exekútorského úradu a náhrady nemajetkovej ujmy.

14. Rozsudok o základe prejednávanej veci (tzv. medzitýmny rozsudok) musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa základu, o ktorom medzitýmny rozsudok rozhoduje a musí byť z neho zrejmé, o akom základe prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil. Otázky, ktoré sa týkajú základu nároku, možno totiž riešiť len v medzitýmnom rozsudku. Ak sa tak nestane, je

vylúčené, aby k nim súd prihladol v ďalšom konaní pri rozhodovaní o výške nároku (sp. zn. 4 Cdo 78/2013).

15. V medzitýmnom rozsudku musí byť posúdený celý právny základ predmetu veci. Právnym základom veci je všetko, čo nemožno podriaďiť pod pojem výška uplatneného nároku, to znamená, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aby medzitýmný rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa základu, o ktorom medzitýmnym rozsudkom rozhoduje, a musí byť z neho zrejmé, o akom základe prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil. Otázky, ktoré sa týkajú základu nároku, možno totiž riešiť len v medzitýmnom rozsudku. Ak sa tak nestane, je vylúčené, aby k nim súd prihladol v ďalšom konaní pri rozhodovaní o výške nároku (sp. zn. 4 Cdo 194/2017).

16. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľka opodstatnene namietala nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 CSP sa náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalovanou v odvolacom konaní, týkajúcimi sa nesprávneho posúdenia zákonných predpokladov vzniku zodpovednostného vzťahu medzi stranami sporu vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody v súvislosti s rozhodnutím ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu a nesprávneho úradného postupu ministra spravodlivosti spočívajúceho v jeho nečinnosti vo veci rozkladu žalobkyne. Je nesporné, že uplatnené nároky žalobkyne z titulu náhrady majetkovej škody sú samostatne uplatniteľné, založené na odlišných skutkových okolnostiach a ich právnym posúdením. Bolo preto povinnosťou súdov nižších inštancií sa s jednotlivými uplatnenými nárokmi zaoberať jednotlivo. Medzitýmnym rozsudkom v spore o náhradu škody sa súd musí zaoberať a posúdiť existenciu všetkých zákonných predpokladov zakladajúcich zodpovednosť za škodu, ktorými vo veci zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sú okrem nezákonného rozhodnutia, jeho zrušenia, či zmeny pre nezákonnosť a) existencia škody ako majetkovej ujmy, b) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

17. Podľa § 222 ods. 1 veta prvá zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení platnom a účinnom do 31. augusta 2005, (ďalej len „Exekučného poriadku“) minister môže pozastaviť exekútorovi výkon exekútorského úradu, ak bolo proti nemu začaté trestné konanie za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin súvisiaci s exekučnou činnosťou, a to až do vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa.

18. Rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu exekútorovi je administratívnym aktom aplikácie práva, nemožno ho napadnúť odvolaním, lebo minister ho nevydáva v správnom konaní. Exekučný poriadok priamo nezaložil vecnú príslušnosť súdu preskúmať rozhodnutia správnych orgánov v správnom súdnictve. To však neznamená, že takéto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sž 196/01 z 29. apríla 2002). Pokiaľ žalobkyňa nenapadla vydané rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu samostatnou žalobou na súde, rozhodnutím súdu o jej oslobodení spod obžaloby nedošlo zároveň k zrušeniu vydaného rozhodnutia ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu žalobkyne (dokonca ani v príčinnej súvislosti s oslobodzujúcim rozsudkom, či analogicky v súvislosti vydaným uznesením o vznesení obvinenia). Záver súdov nižších inštancií o splnení zákonného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím preto nemožno považovať za správny.

19. Nároky na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. sú svojou povahou nárokmi občianskoprávnymi. Otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno posudzovať zo strany súdu ako otázku predbežnú. Nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu bol súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný (§ 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.). Ak ide o rozhodnutie, ktoré

bolo príslušným rozhodnutím kompetentného orgánu zrušené ako nezákonné, súd z takého rozhodnutia vychádza pri rešpektovaní prezumpcie jeho správnosti (sp. zn. 1 Cdo 16/2005).

20. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Popri tejto všeobecnej úprave umožňuje ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní pred súdom prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 1296 s.).

21. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa nezaoberal jednotlivými uplatnenými titulmi pre nárok na náhradu škody, vo vzťahu ku ktorým sa zákonu zodpovedajúcim spôsobom ani nevyjadril. Relevantnými pre posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia z hľadiska splnenia zákonných podmienok pre rozhodnutie o základe nároku medzitimným rozsudkom, bolo predovšetkým ich posúdenie k jednotlivým uplatneným titulom samostatne. Pokiaľ sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie v otázke posúdenia naplnenia zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu vo vzťahu k rozhodnutiu ministra spravodlivosti vydaného v súlade s ustanovením § 222 ods. 1 Exekučného poriadku, a ku k uplatneným námietkam neuviedol žiadne dôvody, nemožno napadnuté rozhodnutie v tejto časti považovať za preskúmateľné, spĺňajúce náležitosti odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúce z ustanovenia § 393 CSP. Právny názor súdu prvej inštancie vyplývajúci z bodu 37 odôvodnenia týkajúci sa nezákonnosti vydaného rozhodnutia ministra spravodlivosti z dôvodu, že bolo vydané na základe nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia je v rozpore s tým, čo uvedené v ďalších dôvodov v bode 37, dokonca nemôže byť ani v príčinnej súvislosti. Z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplýva, že by vydané rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu spĺňalo prvý predpoklad pre uplatnenie nároku na náhradu škody a to nezákonné rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 4 zákona č. 58/1969 Zb.

22. V súvislosti s tretím uplatneným titulom nároku na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorý mal spočívať v jeho nečinnosti, keď nerozhodol o rozklade žalobkyne proti rozhodnutiu ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu, odvolací súd sa taktiež v tejto časti stotožnil s názorom súdu prvej inštancie uvedeným v bode 38 jeho odôvodnenia, z ktorého vyplýva, že nepovažoval vydané rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 222 ods. 1 Exekučného poriadku za rozhodnutie správneho orgánu, proti ktorému by bol rozklad prípustný, a preto sa týmto tvrdeným titulom bližšie nezaoberal. I napriek vyslovenému názoru, však konštatoval, že žalobkyni preukázateľne škoda vznikla. Ani vo vzťahu k tomu titulu neboli súdmi nižších inštancií náležite preukázané zákonné podmienky pre vydanie medzitimného rozsudku, a preto možno konštatovať, že dovolateľka opodstatnene namietala vadu zmätočnosti vyplývajúcu z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorú dovolací súd posúdil ako podstatnú pre posúdenie dôvodnosti podaného dovolania.

23. Napokon dovolací súd považoval za relevantné aj namietanie nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, nevysporiadanie sa s podstatnými odvolacími námietkami odvolacím súdom aj vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Len všeobecné konštatovanie skutkových okolností týkajúcich sa závažnosti následkov trestného stíhania, a to zásahu do občianskej bezúhonnosti, cti, vážnosti v spoločnosti a najmä profesijnej činnosti žalobkyne nemožno považovať za rozhodné pre vydanie medzitimného rozsudku k tomuto uplatnenému nároku, dokonca ani za preukázané splnenie zákonných podmienok pre jeho vydanie.

24. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Věcná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

25. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd na záver dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, lebo náležitým neodôvodnením napadnutého rozhodnutia, nevysporiadaním sa s podstatnými námietkami žalovanou v odvolacom konaní, došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v ktorom je implikované právo na súdu ochrany zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.

26. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

27. Z týchto dôvodov preto dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie, lebo nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 CSP).

28. V ďalšom konaní je úlohou súdu prvej inštancie vo veci konať a na základe výsledkov vykonaného dokazovania k jednotlivým uplatneným nárokom rozsudkom vo veci samej v súlade s ustanovením § 212 ods. 1 CSP rozhodnúť. Výsloveným právnym názorom dovolacieho súdu v tomto uznesení je súd prvej inštancie viazaný (§ 455 CSP).

29. O trovách dovolacieho konania a o trovách pôvodného konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.